

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н - 3.04

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Кафедра теоретико-методичних основ спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної роботи

Музика Ф.В.
“ ” 2013 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

”АДАПТИВНИЙ СПОРТ”

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 8.01020201 ”спорт (за видами діяльності)”

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 8.01020201 ”спорт (за видами діяльності)”

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення факультет спорту

(назва інституту, факультету, відділення)

2013 – 2014 рік

Робоча програма з дисципліни «**Адаптивний спорт**» для студентів

за напрямом підготовки 8.01020201 "Спорт (за видами діяльності)", спеціальністю 8.01020201 "Спорт (за видами діяльності)". „___” _____, 20__ року __ с.

Розробники програми: **лектор** доцент Передерій А.В

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії)_____

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

Завідувач кафедри (циклової, предметної комісії)_____

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)
 “___” _____ 20__ року

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю)_____ 8.01020201 «спорт (за видами діяльності)»
(шифр, назва)

Протокол від. “___” _____ 20__ року № ___

“___” _____ 20__ року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
 © _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0102- Фізичне виховання спорт і здоров'я людини	Нормативна	
	Напрямок підготовки: <u>8.01020201</u> <u>«Спорт (за видами діяльності)»</u>		
Модулів – 1	Спеціальність <u>8.01020201</u> <u>«Спорт (за видами діяльності)»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		5-й	6-7-й
Загальна кількість годин - 72		Семестр	
	X-й	XII-XIII-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції	
		14 год.	16 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	12 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		24 год.	44 год.
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 48:24

для заочної форми навчання – 28:44

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "Адаптивний спорт" є вивчення організаційних, програмно-нормативних та методичних основ спорту осіб з особливими потребами, в т.ч. паралімпійського, дефлімпійського спорту та Спеціальних Олімпіад.

Завдання дисципліни є формування професійного світогляду майбутніх фахівців, основ знань і навичок організації тренувань та проведення змагань серед спортсменів різних нозологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: організаційну структуру адаптивного спорту на міжнародному, національному та місцевих рівнях, специфічні вимоги до організації тренувань та проведення змагань для спортсменів різних нозологій.

вміти: застосовувати у практичній діяльності одержані знання, організувати спільну роботу з родинами спортсменів, організувати та проводити тренування, планувати та проводити змагання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичні основи адаптивного спорту.

Лекції 1-3. *Історичні основи адаптивного спорту.*

1. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
2. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
3. Загальна характеристика Дефлімпійського руху.
4. Загальна характеристика Спеціальних Олімпіад.
5. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.

Змістовий модуль 2. Організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту.

Лекції 4-5. *Організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту*

1. Керівні організації адаптивного спорту.
2. Діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
3. Програмно-нормативні основи дефлімпійського спорту.
4. Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.

Змістовий модуль 3. Методичні основи адаптивного спорту.

Лекції 6-7. *Методичні основи адаптивного спорту.*

1. Структура системи підготовки в адаптивному спорті.
2. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті.
3. Особливості організації змагань в адаптивному спорті.
4. Характеристика тренувальних програм Спеціальних Олімпіад.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб	с.р.		л	с	п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Історичні основи адаптивного спорту													
Тема 1. Загальна характеристика адаптивного спорту.	10	2	2	-	-	6	12	2	2	-	-	8	
Тема 2. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	14	4	6	-	-	4	14	4	2	-	-	8	
Разом за змістовим модулем 1	24	6	8	-	-	10	26	6	4	-	-	16	
Змістовий модуль 2. Організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту													
Тема 3. Організаційні основи адаптивного спорту	8	2	2	-	-	4	12	2	2	-	-	8	
Тема 4. Програмно-нормативні основи спорту	10	2	6	-	-	2	10	2	2	-	-	6	
Разом за змістовим модулем 2	18	4	8	-	-	6	22	4	4	-	-	14	
Змістовий модуль 3. Методичні основи адаптивного спорту													
Тема 5. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті.	22	2	2	14	-	4	14	4	2	-	-	8	
Тема 6. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті	8	2	2	-	-	4	10	2	2	-	-	6	
Разом за змістовим модулем 3	30	4	4	14	-	8	24	6	4	-	-	14	
Усього годин	72	14	20	14	-	24	72	16	12	-	-	44	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Загальна характеристика адаптивного спорту	2	2
2.	Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.	6	2
3.	Організаційні основи адаптивного спорту	2	2

4.	Програмно-нормативні основи адаптивного спорту	6	2
5.	Особливості системи підготовки в адаптивному спорті.	2	2
6.	Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті	2	2
	Разом:	20	12

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Скласти план організації та проведення змагань за програмами Спеціальних Олімпіад	2	-
2	Система підготовки спортсменів-інвалідів різних нозологій	6	-
3	Організація змагань для спортсменів-інвалідів різних нозологій	6	-
	Разом:	14	-

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1.	Тема 1. Загальна характеристика адаптивного спорту. Конспекти самопідготовки. Реферат: «Адаптивний спорт у Олімпійському русі».	6	8
	Тема 2. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі. Конспекти самопідготовки.	4	8
2.	Тема 3. Організаційні основи адаптивного	4	8

	спорту Конспекти самопідготовки. Письмова робота «Характеристика діяльності спортивної організації інвалідів».		
	Тема 4. Програмно-нормативні основи адаптивного спорту Конспекти самопідготовки.	2	6
3.	Тема 5. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті Конспекти самопідготовки.	4	8
	Тема 6. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті Конспекти самопідготовки.	4	6
	Разом :	24	44

9. Індивідуальні завдання

1. Конспекти самопідготовки.
2. Реферат: «Адаптивний спорт у Олімпійському русі».
3. Аналіз спільних та відмінних рис Спеціальних Олімпіад та Паралімпійських ігор.
4. Письмова робота «Характеристика діяльності спортивної організації інвалідів».
5. Програма організації комплексного спортивного заходу за програмою Спеціальних Олімпіад

10. Методи навчання

1. Самостійна робота студентів:
  - підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських, тощо);
  - виконання практичних завдань протягом семестру;
  - самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
  - виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання;
  - підготовка і виконання завдань, передбачених програмою практичної підготовки;
  - підготовка до усіх видів контролю (іспиту, заліку тощо).
2. Словесні методи: лекція, обговорення, бесіда.
3. Наочні методи: демонстрація слайдів, фільмів.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – залік.

Залікові питання

1. Адаптивний спорт у Олімпійському русі.
2. Загальна характеристика Паралімпійського руху.
3. Загальна характеристика Дефлімпійського руху.
4. Загальна характеристика Спеціальних Олімпіад.
5. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.
6. Історія Паралімпійських ігор.
7. Періодизація Паралімпійських ігор.
8. Характеристика Сток-Мандевіллського періоду.
9. Характеристика I паралімпійського періоду.
10. Характеристика II паралімпійського періоду.
11. Характеристика III паралімпійського періоду.
12. Термін «Паралімпіада».
13. Програма Паралімпійських ігор.
14. Зимові Паралімпійські ігри.
15. Адаптивний спорт як соціальне явище.
16. Виникнення спортивних організацій інвалідів.
17. Керівні організації адаптивного спорту.
18. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі.
19. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні.
20. Діяльність Міжнародного паралімпійського комітету.
21. Програмно-нормативні основи дефлімпійського спорту.
22. Програмно-нормативні основи діяльності Спеціальних Олімпіад.
23. Структура МПК.
24. Основні завдання МПК.
25. Президенти МПК.
26. Програмно-нормативні документи дефлімпійського спорту.
27. Основні положення Конституції глухих.
28. Загальні технічні правила літніх та зимових дефлімпійських ігор.
29. Філософія Спеціальних Олімпіад.
30. Мета і завдання Спеціальних Олімпіад.
31. Структура системи підготовки в адаптивному спорті.
32. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті.
33. Еволюція класифікаційних систем в адаптивному спорті.
34. Особливості організації змагань в адаптивному спорті.
35. Характеристика медичної класифікації в адаптивному спорті.
36. Характеристика функціональної класифікації в адаптивному спорті.
37. Характеристика коефіцієнтно-гандикапної класифікації в адаптивному спорті.
38. Класифікація спортсменів з вадами зору.
39. Класифікація спортсменів з вадами слуху.

40. Вимоги до організації змагань за програмою Спеціальних Олімпіад.
 41. Особливості проведення тренувальних занять зі спортсменами різних нозологій.
 42. Процедура дивізіонування. в змаганнях Спеціальних Олімпіад.
 43. Характеристика тренувальних програм Спеціальних Олімпіад.
 44. Структура тренувальної програми Спеціальних Олімпіад.
 45. Структура тренувального заняття за програмою Спеціальних Олімпіад.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

	Модуль 1						Сума
	Змістовий модуль №1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3		
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
Денна форма	13	18	19	12	30	8	100
Опитування на занятті	4	8	4	8	4	4	32
Матеріали самопідготовки	4	4	4	4	4	4	24
Виконання завдань з самостійної роботи	5	-	5	-	-	-	10
Виконання практичних робіт	-	6	6	-	6	-	18
Робота на практичних заняттях	-	-	-	-	16	-	16
Заочна форма	20	15	20	15	15	15	100
Опитування на занятті	5	5	5	5	-	5	25
Матеріали самопідготовки	10	10	10	10	10	10	60
Виконання завдань з самостійної роботи	5	-	5	-	-	-	10
Виконання практичних робіт	-	-	-	-	5	-	5

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Теми та короткий зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. Історичні основи адаптивного спорту

1. Загальна характеристика адаптивного спорту.

Місце адаптивного спорту в Міжнародній олімпійській системі. Цільово-результативні аспекти адаптивного спорту.

Алгоритм виконання самостійної роботи

Підготувати реферат: «Адаптивний спорт у Олімпійському русі»

Вимоги до реферату:

➤ Структура реферату

1. Титульний аркуш:

- назва навчального закладу;
- кафедра;
- назва реферату;
- виконавець (П.І.П., група, факультет);
- місто, рік.

2. Зміст (план).

3. Вступ.

4. Основний текст розділів і підрозділів реферату з посиланнями на літературні джерела наведені у списку літератури (у квадратних дужках, наприклад [4], де «4» - порядковий номер джерела).

5. Висновки.

6. Захист реферату.

2-3. Характеристика окремих складових адаптивного спорту в міжнародній олімпійській системі.

Історія та періодизація Паралімпійських ігор. Програма Паралімпійських ігор. Історія та періодизація Дефлімпійських ігор. Програма Дефлімпійських ігор. Історія та періодизація Спеціальних Олімпіад. Програма Спеціальних Олімпіад.

4. Аналіз спільних та відмінних рис Спеціальних Олімпіад та Паралімпійського спорту (практична робота).

Змістовий модуль 2. Організаційні та програмно-нормативні основи адаптивного спорту

5. Організаційні основи адаптивного спорту.

Виникнення спортивних організацій інвалідів. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в світі. Діяльність керівних організацій адаптивного спорту в Україні. Структура МПК. Основні завдання МПК. Президенти МПК.

6-7. Програмно-нормативні основи адаптивного спорту.

Програмно-нормативні документи дефлімпійського спорту. Основні положення Конституції глухих. Загальні технічні правила літніх та зимових

дефлімпійських ігор. Філософія Спеціальних Олімпіад. Мета і завдання Спеціальних Олімпіад.

8. Вивчення правил змагань та системи присвоєння розрядів в видах спорту для інвалідів (практична робота).

Вивчити правила змагань та описати систему присвоєння розрядів в обраному виді спорту для інвалідів, керуючись Єдиною спортивною класифікацією України

Алгоритм виконання самостійної роботи

«Характеристика діяльності спортивної організації інвалідів» (за вибором студента).

В роботі необхідно представити:

- Історію створення організації
- Основні напрями діяльності
- Структуру організації
- Співпрацю з іншими спортивними організаціями
- Список використаних джерел

Змістовий модуль 3. Методичні основи адаптивного спорту

9. Особливості системи підготовки в адаптивному спорті.

Характеристика системи підготовки в адаптивному спорті. Специфічність вимог до організації змагань серед інвалідів. Вимоги до організації змагань за програмою Спеціальних Олімпіад. Процедура дивізіонування в змаганнях Спеціальних Олімпіад. Структура тренувальної програми Спеціальних Олімпіад. Структура тренувального заняття за програмою Спеціальних Олімпіад.

10. Організація та проведення спортивної роботи з особами з вадами інтелекту (практичне).

1. Організація та проведення змагань за програмами Спеціальних Олімпіад

Розробити програму організації комплексного спортивного заходу за програмою Спеціальних Олімпіад.

Алгоритм виконання практичної роботи:

1. Визначити види спорту з яких будуть проводитись змагання (мінімально: два з особистим заліком та один з командним або особисто-командним заліком).
2. Проаналізувати правила змагань та вимоги до проведення змагань у обраних видах спорту.
3. Визначити кількість команд, учасників для кожного з видів спорту та тривалість проведення змагань (по кожному та загалом).
4. Скласти послідовний план за днями та годинами, що враховуватиме можливість участі спортсменів та глядацької аудиторії, перерви на обід та відпочинок, процедури дивізіонавання, відкриття (параду та клятви) та закриття змагань, нагородження учасників, приїзду (зустрічі) та від'їзду (відправки) спортсменів зі змагань тощо.

5. Описати процедуру дивізіонування спортсменів для участі в змаганнях (склад спортсменів, вік, вид спорту та рівень результатів - за вибором).
6. Визначити штат та відповідальних (групи) для організації та проведення зазначених змагань та їх функціональні обов'язки.
7. Визначити можливі «форс-мажорні» обставини та шляхи їх подолання.

11-13. Система підготовки спортсменів-інвалідів різних нозологій (практичне).

14-16. Організація змагань для спортсменів-інвалідів різних нозологій (практичне).

Практичні заняття № 11-16 проводяться на об'єктах «Інваспорт», ВГОІ «Спеціальна Олімпіада України», в спортивно-реабілітаційних центрах м.Львова («Довіра», «Промінчик»). Завдання студентів відвідування, проведення тренувальних занять з інвалідами різних нозологій, участь в організації спортивних заходів.

17. Класифікація – основа системи підготовки в адаптивному спорті

Характеристика медичної класифікації в адаптивному спорті.
 Характеристика функціональної класифікації в адаптивному спорті.
 Характеристика коефіцієнтно-гандикапної класифікації в адаптивному спорті.
 Класифікація спортсменів з вадами зору. Класифікація спортсменів з вадами слуху.

14. Рекомендована література

Базова

1. Бріскін Ю. А. Спорт інвалідів : [підруч. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Ю. А. Бріскін. – К. : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6
2. Бріскін Ю.А. Адаптивний спорт. Спеціальні Олімпіади: навчальний посібник. - Львів: "Ахіл", 2003. - 128 с.
3. Бріскін Ю.А. Організаційні основи Паралімпійського спорту: навчальний посібник. - Л.: "Кобзар", 2004. - 180 с., іл.
4. Бріскін Ю. А., Передерій А.В. Вступ до теорії спорту інвалідів: навчальний посібник. Л.: "Апріорі", 2008 – 70 с.

Допоміжна

1. Передерій А., Борисова О., Брискин Ю. Общая характеристика классификаций в спорте инвалидов // Наука в олимпийском спорте. - 2006. - № 1. - С. 50-54.
2. Бріскін Ю.А., Передерій А.В. Класифікаційні стратегії Паралімпійського спорту //Оздоровча і спортивна робота з неповносправними / За заг.ред. Бріскіна Ю., Линця М., Боляха Е., Мігасевича Ю. Львів: Видавець Тарас Сорока.- 2004.- - С. 22-29
3. Григоренко В.Г. Дифференциально-интегральный подход в организации педагогической системы коррекции двигательной сферы инвалидов с нарушениями функций спинного мозга // Тезисы докладов 1-й Всесоюзной научной конференции "Физическая культура и спорт инвалидов". -Одесса, 1989.

4. Григоренко В.Г. Принцип дифференциально-интегральных оптимумов - Симаков Ю.П. Генезис и типологическая классификация параолимпийского движения // Теория и практика физической культуры. -1991. -№ 7. -С. 7-10.
5. Симаков Ю.П. Параолимпийское движение: структура и тенденции развития // ВНИИФК. Тезисы всесоюзной науч. конф. по проблемам олимпийского спорта (Челябинск, 22-26 мая 1991 г.). -М., 1991. -С. 48-50.
6. Соболевский В.И. Этико-деонтологические аспекты физкультурно-оздоровительной работы среди инвалидов // Теория и практика физической культуры. -1990. -№ 1. -С. 48-50.

15. Інформаційні ресурси

1. Мультимедійне забезпечення лекційного курсу.
2. Відеоматеріали змагань спортсменів-інвалідів різних нозологій.
3. www.paralympic.org
4. [www. specialolympics.org](http://www.specialolympics.org)
5. www.deaflympics.org
6. www.ciss.com
7. www.ibsa-sports.org
8. <http://www.paralympic.org.ua/>